

Exposició Salvador Masana 5/07/2005

SALVADOR MASANA. ENTRE EL ROIG I ELS VERDS

Del 8 de juliol a l'11 de setembre es podrà veure al Museu Romàntic Can Papiol l'exposició antològica de Salvador Masana 'Entre el roig i els verds'. La inauguració es farà el divendres 8 de juliol, a les 19.30 hores.

Presentació

L'any 1997 s'encetava una línia d'exposicions centrada en la recuperació d'autors locals per tal de donar a conèixer els artistes de la nostra ciutat. La institució és conscient que un dels seus principals deures és preservar els llegats dels artistes que han viscut i han desenvolupat la seva activitat artística a la ciutat. La millor manera de donar a conèixer les obres d'aquest és sens dubte, promoure exposicions temporals acompanyades d'un catàleg comentat, que esdevé la memòria de la mostra.

El procés de gestió de les exposicions permet localitzar l'obra i la documentació que l'acompanya, repassar la trajectòria estilística i vivencial dels artistes. Per tal d'apropar-nos al seu art i apreciar-lo per la seva vàlua.

Amb motiu de les exposicions s'edita un catàleg comentat amb el resultat de la recerca i dels coneixements obtinguts al voltant de l'artista. Mica en mica, es compleix així el projecte d'anar recopilant i deixant constància d'aquesta valuosa memòria plàstica.

De la mateixa manera que s'ha fet amb alguns artistes vilanovins com ara Ferrer Miró, Manel Cusí, Josep F. Ràfols o Cardona Torrandell. Enguany és vol continuar la línia d'exposicions iniciada el 1997 amb l'exposició retrospectiva de l'artista Salvador Masana de trajectòria reconeguda i mereixedor de la mostra.

NOTA BIOGRÀFICA

Salvador Masana , Vilanova i la Geltrú 1924

La seva passió per la pintura s'inicià quan encara era un nen de nou o deu anys, **al costat de l'artista Joaquim Mir**. Tingué la sort de començar a aprendre en el taller d'un Mir ja madur, que vivia a Vilanova des de principis dels anys vint, i que gaudia d'un dolç moment de prestigi i cotització. Indubtablement, Mir deixà en ell una profunda petjada. Quan el mestre morí l'any 1940, Salvador Masana tenia, just, setze anys.

Començà a exposar molt d'hora i el seu art fou ben aviat reconegut. De Joaquim Mir va aprendre la força del color i la intensitat del seus contrastos. La vida i el vigor del seus paisatges en oli, potser la faceta de la seva producció que més se li coneix, ens deixen veure l'ensenyament moldejat pel caràcter d'una nova paleta.

Tanmateix els anys tristos de la postguerra i les dificultats que travessava la ciutat, i el país sencer, impedièren poder desenvolupar òptimament una carrera artística. Salvador Masana va superar els pitjors moments amb tenacitat i convicció per la seva feina, i amb una total dedicació a l'art.

Com apunta Puig Rovira: "Gairebé tots els vilanovins més joves que Masana, que han esdevingut artistes, han rebut d'ell les primeres lliçons i els primers impulsos per l'art".

A part de l'afany d'investigació que el va conduir a provar i experimentar amb totes les tècniques i materials, de la pintura al dibuix, del dibuix al gravat, la ceràmica, ... també s'ha de destacar la seva contribució en l'ensenyament, ja que fou mestre de pintura durant molts anys a diferents centres privats de batxillerat i a l'Escola d'Arts i Oficis des de 1944. Fou també membre fundador i primer president del Cercle Artístic de Vilanova

Salvador Masana ha mantingut continuadament una activitat inesgotable, participant en moltíssimes **exposicions individuals i**

col·lectives que l'han fet mereixedor d'elogioses crítiques així com de nombrosos premis, títols i guardons, tant nacionals com estrangers.

Ha anat forjant el seu camí de forma autodidacte, imbuït per les ganes d'aprendre i de prosperar. En les seves pròpies paraules "L'artista està aprenent sempre. Jo segueixo éssent un alumne, tot m'interessa, vull aprendre més i més, qualsevol tècnica m'interessa, qualsevol forma d'expressar-se m'atrau".

Al llarg dels anys, fruit del seu interès i sincera passió per l'art, ha anat atresorant diferents obres que avui dia té en un petit museu particular conegut per tothom com la **Pinacoteca Masana**. Aquesta aplega un volum important de peces de diferents autors vilanovins i catalans, que ell ensenya amb afecte i dedicació a tothom qui mostra interès.

Per **definir el seu art**, fem ús de les paraules que li dedicà el reconegut crític Santos Torroella: " Si es pot resumir, l'obra de Salvador Masana assoleix la plena valoració de les formes administrant, de manera decidida i ben resolta, el color. Els aspectes anecdòtics, els detalls intranscendents que no aporten res de nou, es volatilitzen per tal de deixar a pas a la matèria fonamental".

Masana vivifica l'obra a cavall de la nota cromàtica i arriba a descriure'ns tota la **circumstància ambiental**: la màgia de l'instant, el desfici de l'esclat de la natura, la palpitació íntima de la saba, la transparència de l'atmosfera, la gravidesa i la densitat del món mineral. (...) En general, la tònica que caracteritza l'obra global de Salvador Masana és el seu **caràcter incisiu**, però sense agressivitat, i torbador, però sense efectismes".

ESTRUCTURA DE L'EXPOSICIÓ

Superats els vuitanta anys de vida i els més de seixanta de dedicació, l'exposició que es presenta és clarament de caràcter antològic, i per tant, pretén fer un repàs de tota la trajectòria artística de Masana, des dels inicis fins als nostres dies, i abastar també tot l'ampli ventall de tècniques artístiques que va cultivar i innovar.

La mostra recull més d'un centenar d'obres entre pintures, gravats, dibuixos i ceràmica.

Àmbits temàtics de l'exposició

- Mir-Masana
- Aquarel·les i ceres
- Gravats
- Olis
- Ceràmica

Mir- Masana 1932-1940

En aquest primer àmbit hi trobem un quadre de Joaquim Mir que sota el títol de *El jardí* ens permet trobar una primera referència plàstica al seu mestre.

En aquella època Salvador Masana, en *Salvadoret* tenia entre vuit i setze anys i el seu mestre rondava els seixanta, començava a dibuixar esbossos d'animals que corrien per aquell famós jardí, seguint amb una mà tremolosa les indicacions que aquell senyor alt i gros com un talòs, amb una barba blanca, llarga, i malcuidada li anava donant.

Cal dir que en aquella època, Joaquim Mir era un reconegut artista tan a nivell de Catalunya com de l'Estat espanyol i considerat un dels millors paisatgistes de la primera meitat del s.XX.

Aquarel·les i ceres

El segon àmbit està dedicat a l'aquarel·la i les ceres, de petit i gran format, captant paisatges i atmosferes de diferents indrets de Catalunya, Andorra i París. Aquí podem veure tant treballs amb molts detalls com obres en les què Masana es deixa anar amb sentiment, expressivitat i força.

La principal característica de l'aquarel·la és la seva transparència. Els tons més clars, cels lluminosos, els detalls amb blanc.... A diferència de la pintura a l'oli, en l'aquarel·la ha de treballar partint dels tons més clars fins arribar als més foscos. Aquesta qualitat de la transparència i la utilització dels brillants i les lluminositats al fons del

paper, fa de l'aquarel·la un estil propi, diferenciat dels altres estils i tècniques pictòriques.

En les ceres cal ressaltar la grafia gestual que emana de l'interior de l'artista aconseguint una força i una expressivitat gestual difícil d'aconseguir en altres tècniques.

Gravats

En el camp del gravat Salvador Masana ha realitzat una labor perseverant d'experimentació amb diferents materials i mètodes d'estampació. Com a xil·lògraf excel·lent, seguint la tradició del mestre vilanoví Ricart, ha emprat el boix a testa amb plaques a voltes de generoses dimensions, i ha emprat també faig i altres fustes. Ha fet tiratges sense tòrcul ni premses, artesanament en el seu taller, i ha provat l'acoblament de diferents colors assolint uns resultats plàstics molt reeixits

Pel que fa al sistema calcogràfic, ha utilitzat el burí amb àcids per fer aiguaforts, tot i la complexitat d'obtenir un tòrcul en els anys quaranta. Ell mateix va idear un procediment propi, per tal de poder estampar planxes de coure gravades a la Punta Seca, així com a l'aiguafort, amb un procediment que resta en secret i que custodia l'artista, doncs és el fruit de l'estudi i les experimentacions d'anys. Aquest sistema d'estampació a mà, li ha permès estampar planxes de coure de qualsevol mida a tot color i d'un cop, sense tòrcul

Olis

Un dels àmbits importants de la creació plàstica de Masana és sens dubte, el treball realitzat a l'oli i amb pintura acrílica. Paisatges de Montserrat, Begues, el port de Vilanova, Andorra, el Montseny, Viladrau, Matagalls, el Turó de l'Home, Sant Hilari Sacalm. D'aquest àmbit es poden veure obres de la primera època, realitzades amb pinzell, fins arribar a un punt més expressiu i impressionista on utilitza l'espàtula com a procediment habitual en la seva obra i la potència dels colors: verds, vermells, terres, grocs i blaus mediterranis.

L'etapa ceramista de Salvador Masana va començar a l'escola Sant Bonaventura. Salvador Masana i Santiago Milà, professor que impartia les classes de ceràmica, van començar a treballar un projecte amb l'objectiu de crear ceràmica vilanovina. L'artista, partint de la tradició d'Eugeni d'Ors, s'inspira en la simbologia de tres colors: el blau del mar vilanoví, el blanc referent a la llum, un dels elements importants de la població marinera, i per últim el color negre, que segons Eugeni d'Ors era un referent a la terra, al cultiu en les terres costeres. Al projecte s'hi van afegir dos professors més, el pare Vitoria i Sotorra, l'equip de ceramistes va treballar amb formes geomètriques utilitzant aquests colors mediterranis o els seus derivats, marrons, grisos, blaus, terres...Els treballs, unes 150 peces, s'exposen a la galeria Syra, amb força èxit.

CRONOLOGIA

- 1924** Neix a Vilanova i la Geltrú
- 1933** Fou alumne de Joaquim Mir
- 1941** Exposició a les Galeries Pallarès de Barcelona
- 1942** Exposició a les galeries Pallarès
- 1943** Premi de pintura dl Saló d'Art de Joventut al Cercle Artístic
- 1944** Exposició Nacional Cercle Belles Arts de Barcelona
- 1946** Exposició pintura de Montserrat, Museu d'Art Modern de Montserrat
- 1950** Exposició Cercle de Belles Arts de Palma
Exposició de pintura al Museu de Vilafranca del Penedès.

Exposició de la primera Biennal Hispanoamericana d'Art celebrada al Museu d'Art Modern de Barcelona
- 1953** Exposició Individual Galeries Argos de Barcelona

- 1956** Exposició retrospectiva Antològica Salvador Masana
Galeries Rambles de Barcelona
Exposició individual a les Galeries Syra de Barcelona
- 1965** Exposició antològica *La pintura de Vilanova i Sitges*,
Biblioteca Museu Víctor Balaguer
- 1966** Premi Sant Jordi de la Diputació de Barcelona
- 1969** Realització del fresc de la Caixa del Penedès
- 1970** Exposició Galeries Syra de Barcelona
Exposició Nacional d'Art Contemporani al Palau de la
Virreina, Barcelona
Exposició antològica Reial Cercle Artístic de Barcelona
- 1972** Exposició *Ibizagràfic*, Museu d'Art Contemporani
d'Eivissa
- 1973** Exposició col·lectiva Galeria Prisma
- 1974** Exposició de pintura i gravat al Palau de la Virreina
Exposició de gravat contemporani a la Biblioteca
Museu Víctor Balaguer
- 1979** Medalla d'or al *Académico d'Italia Solmagiore*
- 1980** Exposició antològica a la Biblioteca Museu Víctor
Balaguer
- 1981** Mostra de Gravats de Salvador Masana a l'Aula de
Cultura de la Caixa del Penedès
- 1982** Exposició de gravats en cinc procediments a la
Biblioteca Museu Víctor Balaguer
- 1988** Exposició de pintures "Quatre Mestres Vilanovins" a la
Biblioteca Museu Víctor Balaguer
- 1989** *Salvador Masana 50 anys d' Art* Recull antològic
- 1990** Exposició de pintures "La Geltrú" a la Galeria d'Art
Montparnasse de Vilanova i la Geltrú

- 1991** Exposició Benéfica d'obres d'artistes de Catalunya a benefici de l' Hospital de Sant Joan de Déu
- 1992** Pintures " Grans Espais" a la Galeria Prisma de Vilanova i la Geltrú
Exposició de pintures Galeries Prisma de Vilanova i la Geltrú
- 1993** Exposició d'Artistes Penedesencs Castell de Sant Martí Sarroca
- 1994** Exposició " cinquanta anys de gravat" Galeria Prisma
- 1995** Exposició "Cel i Terra" Galeria Prisma
- 1996** Exposició d'obres a benefici dels Germans de Sant Joan de Déu
- 1997** Exposició " Els 4 Masana" a la Galeria d'Art Prisma

EL CATÀLEG

El catàleg de l'obra que complementa l'exposició consta de dues parts, una primera de text i l'altra d'imatges de les obres exposades amb una catalogació bàsica.

El text, inclourà diferents aspectes: la vessant biogràfica i el comentari crític sobre la trajectòria artística, que analitzi l'obra, la contextualitzi i en faci una descripció, a grans trets.

Els blocs temàtics del textos són:

- Salvador Masana entre el roig i els verds.
Emili Marimón Comissari
- Salvador Masana , calidoscopi asimètric a tot color.
Masana Saburit i Abel Masana
- Mir i Masana o la pintura com instint.
Oriol Pi de Cabanyes

- Jo també vaig ser alumne de Salvador Masana
Xavier Orriols i Sendra
- Salvador Masana: aproximació a la trajectòria artística
Francesc X. Puig Rovira

El catàleg es clou amb una cronologia, un recull bibliogràfic i un annex documental.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Visites comentades

Els divendres 15, 22 i 29 de juliol, 12 i 26 d'agost i 9 de setembre
Hora: 19 h

Per al públic en general. Entrada gratuïta

Visita diàleg amb l'artista

El diumenge 24 de juliol

Hora: 12 h

Per al públic en general. Entrada gratuïta

Cicle de conferències

Els divendres a les 20 h. Entrada gratuïta

- 15 de juliol. "Salvador Masana. Una vida d'artista", a càrrec d'Emili Marimon, comissari de l'exposició i director de l'Escola Municipal d'Art i Disseny de Vilanova i la Geltrú.
- 22 de juliol. "L'Impressionisme de Joaquim Mir i Salvador Masana", a càrrec d'Oriol Pi de Cabanyes, escriptor.
- 29 de juliol. "Aproximació a Masana pedagog", a càrrec de Xavier Orriols i Sendra, estudiós de la cultura popular.

- 9 de setembre. "L'itinerari humà i artístic de Salvador Masana", a càrrec de Francesc X. Puig Rovira, escriptor i membre corresponent de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona.

Tallers plàstics

- Expressa't en colors***

Descobriu les tècniques i els tons més emprats per Salvador Masana. Experimenteu amb diferents procediments pictòrics i expresseu-vos creant el vostre propi color.

De dimarts a divendres, del 12 al 29 de juliol

Hora: 10 h

Edats: de 6 a 11 anys

Gratuït. Places limitades. Imprescindible concertació prèvia

- Crea el teu drac. Com Salvador Masana***

Feu-vos el vostre drac seguint els procediments de l'artista.

El dissabte 10 de setembre

Hora: 16 h

Edats: de 6 a 11 anys

Gratuït. Places limitades. Imprescindible concertació prèvia

Festa i tradició a Salvador Masana. Acte de cloenda

- Exposició del bestiar popular i dels treballs del taller infantil**

El dissabte 10 de setembre, de 18 a 21 h

El diumenge 11 de setembre, de 10 a 14 h

Entrada gratuïta

- Actuació del bestiar popular**

El diumenge 11 de setembre, a la 13 h

FITXA TÈCNICA EXPOSICIÓ

Organitza:
Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

Comissariat:
Emili Marimon

Disseny i maquetació
Víctor Oliva

Assegurances:
Aon Iberia

FITXA TÈCNICA DEL CATÀLEG

Coordinació i edició:
Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

Amb el patrocini de:
Caixa Penedès. Obra Social.

Autors:
Emili Marimón
Masana Saburit, Abel Masana
Oriol Pi de Cabanyes
Xavier Orriols
Francesc Xavier Puig Rovira

Disseny i maquetació: Víctor Oliva Disseny gràfic, SL

Fotografies:
Carles Pujades
Xavier Saumell

Ajuntament de VNG, dimarts 5 de juliol de 2005.

